

Mukhamediyev B.¹, Ilyassova Zh.²

¹doctor of economic sciences, professor, e-mail: bmukhamediyev@mail.ru

²PhD doctoral student, e-mail: t.zhansaya.s@mail.ru
al-Farabi Kazakh national university, Kazakhstan, Almaty

**METHODS FOR ASSESSING THE COMPETITIVENESS
OF THE NATIONAL ECONOMY**

Competitiveness means the ability to compete and is one of the main features of a market economy. The ability to compete is the main condition for self-realization in various spheres of the socio-economic system of the country's economy through the development and creation of new competitive goods and services. The competitiveness of the country's economy is one of the main indicators reflecting the state of the economy and the prospects for its development. And for our country, the President in his Message poses the task of creating a new model of economic growth that will ensure the country's global competitiveness. The purpose of this article is to analyze various methods for assessing the level of competitiveness of the economy and choosing the most appropriate methodology for Kazakhstan. The study examined the definitions of competitiveness from different points of view, studied the methods for assessing the World Economic Forum and the Institute for Management Development, identified the advantages and disadvantages of each of them, and carried out a comparative analysis of the methodologies for their main characteristics. As a result of the study, the evaluation methodology proposed by the World Economic Forum was chosen to assess the economy of Kazakhstan and to determine further development prospects.

Key words: competitiveness, index, national economy, rating.

Мухамедиев Б.¹, Ильясова Ж.²

¹экономика ғылымдарының докторы, профессор, e-mail: bmukhamediyev@mail.ru

²PhD докторант, e-mail: t.zhansaya.s@mail.ru
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы қ.

Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін бағалау әдістері

Бәсекеге қабілеттілік бәсекеге түсе алу деген мағына береді және нарықтық экономиканың негізгі ерекшеліктерінің бірі болып табылады. Бәсекеге қабілеттілік – жаңатауарлармен қызметтерді қалыптастырып, оларды дамыту арқылы мемлекет экономикасының әлеуметтік-экономикалық жүйесінің әр түрлі салаларын дамытудың бірден бір шарты. Мемлекет экономикасының бәсекеге қабілеттілігі экономика жағдайын, оның даму перспективаларын көрсететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Біздің мемлекет үшін де Елбасымыз халыққа Жолдауында өз алдына мақсат етіп мемлекеттің жаһандық бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ететін экономикалық өсудің жаңа үлгісін қалыптастыруды қойды. Осы мақаланың мақсаты – экономиканың бәсекеге қабілеттілік деңгейін бағалайтын әр түрлі әдістерін талдау және Қазақстан үшін ең тиімдісін таңдау. Зерттеу барысында бәсекеге қабілеттілікке деген әр түрлі көзқарастар мен анықтамалар, сонымен қатар Бүкіләлемдік экономикалық форум және Менеджмент даму институтының бағалау әдістері зерттеліп, әр әдістің артықшылықтары мен кемшіліктері анықталып, салыстырмалы талдау жасалды. Зерттеу нәтижесінде Қазақстан экономикасын бағалап, оның даму перспективасын анықтау үшін Бүкіләлемдік экономикалық форум ұсынған әдіс таңдалды.

Түйін сөздер: бәсекеге қабілеттілік, индекс, ұлттық экономика, рейтинг.

Мухамедиев Б.¹, Ильясова Ж.²

¹доктор экономических наук, профессор, e-mail: bmukhamediyev@mail.ru

²докторант PhD, e-mail: t.zhansaya.s@mail.ru

Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Казахстан, г. Алматы

Методы оценки конкурентоспособности национальной экономики

Конкурентоспособность означает способность конкурировать и является одной из основных особенностей рыночной экономики. Способность конкурировать является основным условием самореализации в различных сферах социально-экономической системы экономики страны путем развития и создания новых конкурентоспособных товаров и услуг. Конкурентоспособность экономики страны является одним из основных показателей, отражающих состояние экономики и перспективы ее развития. И для нашей страны Президент в своем Послании ставит задачу создать новую модель экономического роста, которая обеспечит глобальную конкурентоспособность страны. Целью данной статьи является анализ различных методов оценки уровня конкурентоспособности экономики и выбор наиболее подходящей методологии для Казахстана. В ходе исследований были изучены определения конкурентоспособности с разных точек зрения, изучены методы оценки Всемирного экономического форума и Института развития менеджмента, определены преимущества и недостатки каждого из них и проведен сравнительный анализ методологий и их основных характеристик. В результате исследования для оценки экономики Казахстана и для определения дальнейших перспектив развития была выбрана методология оценки, предложенная Всемирным экономическим форумом.

Ключевые слова: конкурентоспособность, индекс, национальная экономика, рейтинг.

Introduction

Kazakhstan is aimed at becoming one of the thirty developed countries of the world by 2050 through increasing the competitiveness of the economy to a qualitatively new level. This process requires special measurement and evaluation measures to objectively assess and monitor the state and the level of competitiveness of the economy achieved.

The solution of the important problem of sustainable development of Kazakhstan's economy takes place in the conditions of growing international economic competition. It is impossible to resist this threat, the only answer to this challenge of globalization can only be to increase the competitiveness of Kazakhstan's economy, which is one of the urgent and top-priority tasks in the state policy of our country.

In modern conditions, competitiveness is an indicator of the extent to which a country effectively produces, distributes and sells goods in comparison with other countries, and also uses its export advantages effectively to increase its economic potential.

Competitiveness has become one of the key priorities for governments and regional authorities around the world. Obviously, competitiveness affects the development and state of the economy.

Materials and methods

There are several authoritative organizations that calculate indicators that in one way or another claim

to be a single synthetic indicator characterizing, first, the country's competitiveness in the world economy and, secondly, the prospects for achieving sustainable economic growth.

Among the most common methodological approaches to assessing the level of competitiveness of the country are the methods of the World Bank, the World Economic Forum.

The World Economic Forum, 1986, assesses for 8 groups of aggregated factors (381 indicators):

- Internal economic potential;
- Foreign economic relations;
- state regulation;
- credit and financial system;
- infrastructure;
- control system;
- scientific and technical potential;
- labor resources.

Indicators for assessing the stage of development of the country's competitiveness:

- characterizing the level of development of the economy and the rate of its growth;
- characterizing labor resources (the share of the active population, the level of labor productivity, wages, personal income);
- expenditure on R & D, % of GDP (growth rates of expenditures, education costs, number of patents);
- characterizing exports (the country's share in world exports, the rate of export growth, the share of labor-consuming and raw materials industries,